

Expertisepunt Rekenen-Wiskunde

Voortgangsrapportage

1 januari 2025 tot 1 januari 2026

Colofon:

Voortgangsrapportage 1 januari 2025 - 1 januari 2026

Expertisepunt Rekenen-Wiskunde, Universiteit Utrecht

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Missie	4
Werkpakketten	4
WP1 Kennismakelaar	5
Samenwerking met NKO (vh NRO)	5
WP2 Landelijke onderzoeksinfrastructuur rekenen-wiskunde	6
Communities of practice	7
Voorbeeld - N.a.v. de leernetwerken van Masterplan Basisvaardigheden	7
Voorbeeld - Initiatief 'Nederlandse variant van BSRLM'	7
WP3 Ondersteun de professionals	8
WP4 Ontwerponderzoek	9
WP5 Management	10

Inleiding

Op 3 augustus 2023 heeft het Ministerie van OCW subsidie toegekend aan het Expertisepunt Rekenen-Wiskunde (zaaknummer 1400453). Het Expertisepunt Rekenen-Wiskunde (ExpRW) is per 1 september 2023 van start gegaan en kent een looptijd van vijf jaar. De Universiteit Utrecht (Freudenthal Instituut) fungeert als penvoerder en werkt in dit project nauw samen met twee kernpartners: de Nederlandse Vereniging voor de Ontwikkeling van Reken-WiskundeOnderwijs (NVORWO) en de Nederlandse Vereniging van Wiskundeleraren (NVvW).

In het voorjaar van 2025 is, op instigatie van OCW, de beslissing genomen te gaan werken met een Raad van Toezicht. Dit is een essentiële toevoeging w.b. de governance van het Expertisepunt, en zal de positie en transparante werkwijze van het ExpRW schragen en versterken.

In dit voortgangsverslag 2025 wordt een overzicht gegeven van het loopjaar 2025. Eerdere rapportages zijn ook beschikbaar (een financieel verslag wordt apart geleverd):

- Periode 1-9-2023 tot 1-1-2024.
- Periode 1-1-2024 tot 1-1-2025.

Missie

De missie van ExpRW is de kwaliteitsbevordering van het Nederlands reken-wiskundeonderwijs in po, vo en mbo. Het expertisepunt ondersteunt het onderwijsveld bij het implementeren van nieuwe ontwikkelingen in reken-wiskundeonderwijs rond basisvaardigheden, kerndoelen en curriculumvernieuwingen (zie <https://exprw.nl/over-ons>).

Werkpakketten

Om deze missie te realiseren is het werk van het ExpRW ingedeeld in werkpakketten. Voortbouwend op de eerste 16 maanden kunnen deze werkpakketten thans als volgt getypeerd worden.

Werkpakket	Activiteiten
WP1: Kennismakelaar	<ul style="list-style-type: none">• Vraagbaak, veelgestelde vragen• Ondersteuning van de OCW-onderwijscoördinatoren• Samenwerking met NRO
WP2: Landelijke onderzoeksinfrastructuur	<ul style="list-style-type: none">• Doorbouw van bestaande structuren• Samenwerking met NRO en internationaal
WP3: Ondersteun de professional	<ul style="list-style-type: none">• Faciliteren van diverse samenwerkingsverbanden• Ondersteuning bij de studiedagen van vakverenigingen NVORWO en NVvW• Ondersteuning bij de Nationale Rekencoördinator Dag• Ondersteuning bij de PO-VO-conferentie, Nationale Wiskunde Dagen, de Panamaconferentie en de conferentie 'Gecijferdheid telt mee'
WP4: Ontwerponderzoek	<ul style="list-style-type: none">• Onderzoeken in po, vo en mbo rond vakvernieuwingen en basisvaardigheden• Verkennen van samenwerking met uitgevers
WP5: Management	<ul style="list-style-type: none">• Samenwerking met diverse partners• Communicatie

In de volgende paragrafen wordt de tussenstand van de verschillende werkpakketten beschreven.

WP1 Kennismakelaar

De doelstelling van dit werkpakket behelst het ondersteunen van scholen met vragen over de vakdidactische implementatie van vernieuwingen in het reken-wiskundeonderwijs rondom basisvaardigheden, kerndoelen en nieuwe examenprogramma's. Dit gebeurt door deze vragen uit het veld te koppelen aan expertise in het land, bijv. rondom de door OCW georganiseerde bijeenkomsten (steeds vier bijeenkomsten per tijdvak, over het land verdeeld):

Jaar	Maand	Typering
2023	September	OCW Start
2024	Mei	OCW Dichtbij
	September	OCW Start
2025	Mei	OCW Dichtbij
	September	OCW Start
2026	April	OCW Dichtbij

Het valt op dat het aantal vragen ná een OCW-conferentie groeit. Het lijkt dus ook samen te gaan met enerzijds de naamsbekendheid en anderzijds ook door de 'externe druk' door het maken van een (evidence informed) plan voor de subsidieaanvraag.

De volgende tabel geeft een overzicht van de vragen 2023-2025, inclusief de typering van de vraagarticulatie en aanpak:

Jaar	#vragen	Typering
2023	60	<ul style="list-style-type: none">• Nog geen 'ingekaderde procedure'• Nog geen duidelijke inhoudelijke lijnen
2024	140	<ul style="list-style-type: none">• Online vragenformulier zodat de vraagarticulatie beter is• Gestructureerd zoveel mogelijk nabellen (levert betere informatie)• Opbouw van veelgestelde vragen
2025	50	<ul style="list-style-type: none">• Vraagbaak wordt weinig gebruikt (specifiek: vragenformulier online dus ook niet)• Procedure nabellen is verbeterd• Opbouw van veelgestelde vragen in samenspraak met NRO

Samenwerking met NKO (vh NRO)

De pilot die wij inzetten in 2024 w.b. de samenwerking met NRO (o.a. de kennisrotonde) is nu een definitieve samenwerking geworden¹. We hebben regelmatig overleg over de vragen die binnenkomen bij NRO en bij ExprW, we spelen vragen door, en er wordt om wederzijds advies gevraagd bij specifieke vragen.

Ook zijn eerste oriënterende gesprekken gevoerd over webinars, kennisclips, e.d. Hier is bij NRO belangstelling voor, maar bijv. ook bij NVORWO en NVvW die graag met gerichte informatie de docent willen ondersteunen.

¹ <https://exprw.nl/2024/03/29/samenwerking-nko-en-exprw/>

WP2 Landelijke onderzoeksinfrastructuur rekenen-wiskunde

De eerste 12 maanden van het project hebben we gebruikt om terminologie en speelveld helder te krijgen. Het Expertisepunt Rekenen-Wiskunde is betrokken bij discussies over rekenen, over wiskunde, en ook over gecijferdheid. Deze termen worden ook in relatie gebracht met de definities binnen de kerndoelen-discussie, met wat er gewenst is binnen het basisvaardigheden-debat, en ook geplaatst in een internationaal kader van benodigde vaardigheden. Voor dit jaarverslag 2025 voegen we nu enkele 'ontmoetingsplekken' toe waar de landelijke onderzoeksinfrastructuur versterkt kan worden door de betrokken deskundigen bij elkaar te brengen (fysiek, in geschreven woord, etc.). Een en ander wordt samengevat in onderstaande tabel met conferenties, tijdschriften en websites/blogs.

	Nationaal	Internationaal
Conferenties	<ul style="list-style-type: none"> Gecijferdheid telt mee! (ve/mbo) Onderwijs meets Onderzoek (vo) Panamaconferentie (po) En natuurlijk ook initiatieven van uitgevers, begeleidingsdiensten, e.a. <p>Meer algemeen:</p> <ul style="list-style-type: none"> NRO congres (nationaal regie- orgaan) ORD (Onderwijs Research Dagen) Velon/Velov congres (Vereniging voor Lerarenopleiders) 	<ul style="list-style-type: none"> CERME (Congress of the European Society for Research in mathematics education) ICME (International Conference on Mathematics Education) PME (Psychology in Mathematics Education) ALM (Adults Learning Mathematics) BSRLM (British Society for Research into Learning Mathematics) <p>Meer algemeen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Earli (European Association for Research on learning and instruction) ISDDE (International Society for Design and Development in Education)
Tijdschriften	<ul style="list-style-type: none"> Euclides Volgens Bartjens Volgens Bartjens - Ontwikkeling en Onderzoek <p>Meer algemeen</p> <ul style="list-style-type: none"> Didactief JSW 	<ul style="list-style-type: none"> Educational Studies in Mathematics (ESM)² Journal for Research in Mathematics Education (NCTM)³ Research in Mathematics Education (BSRLM)⁴ For the Learning of Mathematics Zentralblatt für Didaktik der Matematik (ZDM)
Websites/blogs	<ul style="list-style-type: none"> exprw.nl wiskundedidactiek.nl 	<ul style="list-style-type: none"> cenf.eu icse.eu

Deze tabel wordt online ondersteund (voorzien van doorverwijzingen) door elwier.nl:

- Conferenties: <http://elwier.nl/category/conferentieIndex/>
- Tijdschriften: <https://elbd.sites.uu.nl/tag/tijdschrift/>
- Websites/blogs -> hier wordt nog aan gewerkt in 2025.

² <https://elbd.sites.uu.nl/2018/06/28/esm/>

³ <https://elbd.sites.uu.nl/2021/01/07/jrme/>

⁴ <https://elbd.sites.uu.nl/2019/03/12/research-in-mathematics-education/>

Communities of practice

Er is behoefte aan netwerken voor de verschillende beroepsgroepen, actief binnen reken-wiskunde-onderwijs. Denk dan aan onderzoekers, opleiders, begeleiders. Veel wordt dan natuurlijk geregeld vanuit de betrokken instellingen en projecten zelf, maar regelmatig blijkt dat er ook behoefte is aan 'communities of practice' waar verschillende deskundigheden bij elkaar komen. Denk o.a. aan:

- inter-vakverenigingswerkgroepen zoals Wiskunde voor Morgen en werkgroep PoVo (allebei werkgroepen van zowel NVORWO als NVvW).
- onderzoeks-groepen (samenwerking tussen aio's in het gebied van de didactiek van rekenen-wiskunde).

Voorbeeld - N.a.v. de leernetwerken van Masterplan Basisvaardigheden

Sinds vorig jaar (2024) is ExpRW wat vaker betrokken geraakt bij de ondersteuning van leernetwerken.⁵ In die gevallen gaat het dan specifiek om de ondersteuning bij rekenen-wiskunde. Onderwerpen zijn dan:

- Curriculumontwikkeling en nieuwe kerndoelen
- Hoe krijgen we meer 1S

Voorbeeld - Initiatief 'Nederlandse variant van BSRLM'

Onlangs (nov. 2025) was er een conferentie van de 'British Society for Research into Learning Mathematics' (BSRLM, <http://elwier.nl/bsrlm/>), waar ook enkele leden van ExpRW aanwezig waren. Het voornemen (van enkele partners van Nederlandse Universiteiten) is om een Nederlandse variant te starten: uitwisseling tussen onderzoekers op het gebied van 'didactiek van wiskunde'.

⁵ <https://elbd.sites.uu.nl/2025/12/08/leernetwerken-voor-onderwijsverbetering-op-de-basisvaardigheden/>

WP3 Ondersteun de professionals

Enkele plannings en uitvoeringen 2025 op dit vlak:

Naam	Doelgroep
Expertbijeenkomsten vanuit SLO ivm itemconstructie wiskundig probleemoplossen Cito	PO
Op 22 en 23 mei 2025 werd de Panamaconferentie georganiseerd. Inmiddels (juni 2025) staat de inschrijving open voor de verdiepingscursus opleiders rekenen-wiskunde. Zie elwier.nl/verdiepingscursus-opleiders-rekenen-wiskunde-2025-2027	PO
In het najaar van 2025 is de cursus Verdiepende Vakdidactiek voor lerarenopleiders wiskunde VO opnieuw van start gegaan. Deze cursus omvat vijf middagen en loopt door tot in het voorjaar van 2026 (zie https://u-talent.nl/activiteit/verdiepende-vakdidactiek-wiskunde/)	VO
In maart 2025 hebben we vooralsnog de laatste conferentie georganiseerd onder de titel 'wiskunde in de andere vakken' <ul style="list-style-type: none">• 15 juni 2023• 23 januari 2024• 27 maart 2024• 26 september 2024• 13 maart 2025	VO
In maart 2025 zijn twee grote conferenties georganiseerd in het gebied van MBO en VE: <ul style="list-style-type: none">• 25 maart 2025 - Gecijferdheid telt mee (volwasseneneducatie)• 27 maart 2025 - Rekenen en gecijferdheid in het mbo Op 28 november 2025 werd de conferentie van 27 maart nog eens 'herhaald' met wel het nieuwe accent dat er slotpresentaties waren vanuit de lerend netwerk groepen (mbo-raad, kennispunt taal en rekenen, rekenen/gecijferdheid)	MBO en VE

Aanbieders van ondersteuning en nascholing

In 2025 hebben wij geconstateerd dat ons overzicht van aanbieders (exprw.nl/aanbieders) is gaan achterlopen. Wij hebben die gegevens opgevraagd in 2024 en begin 2025, en onderverdeeld in po, vo en mbo. Aanbieders hebben soms hun aanbod gewijzigd, zijn bijv. nu werkzaam in meerdere sectoren, e.d.

Daarom zijn we in december 2025 gestart met een actie om ons aanbod te voorzien van een update. De aanbieders zijn aangeschreven, en we zullen ook via onze website en linkedin e.d. hier aandacht aan besteden.

Samenwerking met OON en begeleidersnetwerk rekenen-wiskunde

Vanuit Exprw in samenwerking met begeleidersnetwerk rekenen-wiskunde initiatief genomen om met OON samen op te trekken. Gezamenlijk twee masterclasses georganiseerd voor nieuwe onderwijsadviseurs rekenen-wiskunde over het begeleiden van scholen richting 1S.

Bijeenkomsten begeleidersnetwerk in juni en november gezamenlijk georganiseerd over building thinking classrooms en meten & meetkunde.

WP4 Ontwerponderzoek

Het ontwerponderzoek van ExpRW is geconcentreerd rond de drie onderzoekers die specifiek zijn aangesteld.

Doelgroep	Onderzoek
PO	<p><i>Onderzoeker: Simone van der Maeden (PhD)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeksvraag <ul style="list-style-type: none"> ○ Hoe kan wiskundige attitude ontwikkeling gestimuleerd worden in het primair onderwijs? • Huidige onderzoeksstap (voorjaar 2025) <ul style="list-style-type: none"> ○ Literatuurstudie en meta-analyse gericht op het in kaart brengen van definities en operationalisering van wiskundige attitude in de wetenschappelijke literatuur. ○ Voorbereiding (en eerste stappen) van een ontwerpstudie met 6 basisschoolleerkrachten en hun leerlingen gericht op het ontwerpen van activiteiten die de wiskundige attitude stimuleren.
VO (VMBO)	<p><i>Onderzoeker: Marieke Spijkstra (PhD)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeksvraag Fase 1 <ul style="list-style-type: none"> ○ Welke items vormen een vragenlijst die als valide en betrouwbaar meetinstrument kan worden gebruikt om de kansgeletterdheid van VMBO-leerlingen te bepalen? • Huidige onderzoeksstap (gedurende 2025) <ul style="list-style-type: none"> ○ Dataverzameling op 7 scholen, 18 docenten, 25 klassen, 433 leerlingen. Kansrekening is een nieuw concept in het VMBO wiskunde-curriculum. We willen kansrekening onderwijzen aan vmbo-leerlingen zodat de opgedane kennis relevant is voor hun toekomstig leven. Hiervoor is een vragenlijst ontwikkeld en uitgetest die het kennisniveau meet waarop dit onderwijs kan aansluiten. ○ Ontwikkelen van lesmateriaal. ○ Contact met Trimbos (ivm 'gokschade', op zoek naar samenwerking).
MBO en VE	<p><i>Onderzoeker: Marianne van Dijke-Droogers (Post-doc)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeksvraag <ul style="list-style-type: none"> ○ Op welke manier kan betekenisvol rekenonderwijs in het MBO vormgegeven worden, door de samenhang tussen rekenonderwijs en de beroepspraktijklessen te versterken? <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hoe creëer je draagvlak om de samenwerking tussen rekendocenten en beroepspraktijkdocenten te versterken, op lokaal en landelijk niveau? ▪ In hoeverre kan AI helpen om samenhangend onderwijs tussen rekenlessen en beroepspraktijklessen (qua didactiek en inhoud) vorm te geven? • Huidig <ul style="list-style-type: none"> ○ Case-study: PLG betekenisvol rekenonderwijs bij Lentiz MBO Groen Middelharnis, gericht op afstemming rekenlessen en lessen rekenen in beroepspraktijk (met 3 rekendocenten en 6 beroepsdocenten), met looptijd van minimaal 1 jaar en 8-10 bijeenkomsten van 2 uur ○ Landelijke inventarisatie ROC's voor het vastleggen van een vijftal 'portretten' ivm betekenisvol rekenonderwijs.

Naast deze onderzoeken werden diverse praktijkgerichte onderzoeken uitgevoerd:

- Impactanalyse definitieve conceptkerndoelen rekenen en wiskunde
- Het verbeteren van reken-wiskundige vaardigheden in alle vakken (rekenbewust vakonderwijs in het vo)

WP5 Management

Versterking communicatie-strategie

In juni 2025 hebben we een communicatiesessie gehad ter versterking van onze communicatie-strategie, waarin er gezamenlijk is gereflecteerd op onze kernkwaliteiten, doelgroepen en de waarden die we willen uitstralen: zichtbaar, verbindend en betrouwbaar. Ook is besproken hoe we omgaan met kritiek en framing. De sessie resulteerde in vier concrete acties, die als uitgangspunt dienen voor verdere versterking van onze communicatie:

1. Het organiseren van een werksessie over besluitvorming en verantwoordelijkheden;
2. Het vaststellen van één heldere kernboodschap over wie we zijn en wat we niet zijn;
3. Het samenstellen van een expertpool voor woordvoering;
4. Het uitvoeren van een stakeholderanalyse op persoonsniveau.